

ΤΑ ΔΙΑΒΑΤΑΡΙΚΑ ΠΟΥΛΙΑ

Τὰ διαβατάρικα πουλιά
Περάσαν...
Λίγες μέρες μείνανε στὰ κλωνιά μου
Κ' ἔπειτα ηἰέταξαν
Καὶ φύγανε μακριὰ
Τὰ διαβατάρικα πουλιὰ
Μακριὰ ἀπὸ τὰ κλωνιά μου...

Μοῦχανε τόσα κελαδήματα
Στημένε,
Τόσα γλυκόλογα τραγούδια στὰ κλωνιά μου
"Ὅπου οἱ διαβάτες στέκουνταν
Καὶ κοίταζαν ψηλά,
Στὰ διαβατάρικα πουλιά
Κρυμμένα στὰ κλωνιά μου.

Κ' ἔννοιωθα κάφοια ζήλεια
Μέσα τους,
Κοιτάζανε μὲ φθόνο τὸ κορμί μου,
Ποῦ μεθυμένο
Ἐγερνε γλυκά,
Λυγροῦσε στὰ τραγούδια ἡδονικὰ
Τὸ γερασμένο, τᾶχαρο κορμί μου.

Τὰ διαβατάρικα πουλιά
Μὰ μέρα
Ξεχάσαν νὰ γυρίσουν στὰ κλωνιά μου
Κι' ἀδιάφοροι οἱ διαβάτες δὲ σταθῆκαν
Δὲ στράφηκαν νὰ δοῦνε τὰ κλωνιά μου.
Καὶ τὰ πουλιὰ ποῖτε δὲν ξαναγύρισαν
Καὶ τὰ πουλιὰ ξεχάσαν τὴ φωνιά μου.

ΔΩΡΑ ΜΟΑΤΣΟΥ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

Ο „ΝΟΥΜΑΣ“ ΣΤΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗ

Μιτυλήνη, 26 τοῦ Γενάρη 1919.

Μοναδικὲ «Νουμᾶ».

Σοῦ στέλνω τοὺς πῖο γκαρδιακοὺς χαιρετισμούς
μου γιὰ τὸ ξαναγέννημά σου, ποῦ ἔλαμψε σάν ἥλιου
ἀνατολή στὴν πενθοῦσα — τόσον καιρὸ τώρα — κά-
του ἀπὸ τὰ θαριὰ σύννεφα τῆς ψευτιάς σφαῖρα τῶν
ἐκλεχτῶν σου καὶ δρόσισε σάν καλοκαιρινὴ βροχούλα
τὶς διψασμένες ψυχές τῶν φίλων τῆς παλληκαριάς,
τῆς Ὁμορφιάς καὶ τῆς Ἀλήθειας.

Δὲν μπορῶ νὰ σοῦ ζωγραφίσω τὴ χαρὰ ποῦ ἔννοι-
ωσα, ὅταν ἄκουσα τὸν ἐφημεριδοπώλῃ νὰ φωνάζῃ τὸ
γλυκὸ σου ὄνομα. Ἡ χαρὰ μου ξέσπασε σὲ δυὸ ἀχνούς
δακρύων ἅμα πῆρε στὸ χέρι μου τὸ πολύτιμο χιτῆμα.
Ὁνειρο ἦταν ; Μέσα στὸ βροντισμὸ τῆς ξαναγέννη-
σης τοῦ μεγάλου κόσμου, ποῦ γέμιζε τὴ ψυχὴ μου, τῶ-
νομά σου θρόνιζε σάν σάλπισμα νικητήριο : «Νικοῦ
οἱ ἰδέες ! Πάρτε, ὦ Ἐλπίδες μαρομένες, ἥλιο καὶ νερὸ
καὶ ζωντανέψτε, νὰ πρασινίσουν τὰ φύλλα σας καὶ νὰ
νοῖξουν τὰ πορφυρὰ σας λουλούδια.»

Χαῖρε, «Νουμᾶ», καὶ βάστα γερά καὶ βασίλευε.
Τῆς πρέπει ὁ θρόνος τῆς Ὁμορφιάς γεινομένης ἓνα
μὲ τὴν Παλληκαριά καὶ τὴν Ἀλήθεια. Ὡς φύλλο, πρῶ-
τος ἐσὺ τῆς τρισηπτάχρονης Ἀρετῆς σήκωσες τὴ ση-
μαία, ποῦ τὸ κυμάτισμά της, περνώντας καὶ ρίχνοντας
τὰ δουνὰ τῆς ἀνανδρίας καὶ τὶς θάλασσες τῆς ἀσκή-
μιας, λίγο λίγο σκέπασε ὅλη τὴν Ἑλλάδα, ἐκνώνοντας

τὴ σὲ μιὰ βαθειὰ σκέψη πρῶτα καὶ κατόπιν σ' ἓνα ὡ-
ραῖο καὶ δυνατό πρὸς τὸ φῶς τῆς Ἰδέας φτερούγισμα.
Χαῖρε, νικητή!

„ΜΥΤΙΛΗΝΙΟΣ“

ΦΙΛΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Σαλονίκη 16 τοῦ Γενάρη 1919.

Φίλε «Νουμᾶ»,

Δὲ μπορεῖτε νὰ φανταστῆτε πόση μεγάλη αἰστάνθη-
κα χαρὰ σάν ἔμαθα ὅτι ὁ ἀγαπητὸς μας «Νουμᾶς» ξα-
νάρχιζε τὴν ἐκδοσὴν τοῦ ποῦ τόσα χρόνια μᾶς ἔδραφε
μὲ τὴν πολύτιμη ὕλην του καὶ εἶχε συγγεντρώσει στὶς
στήλες του ὅ,τι καλλίτερο ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἡ σημερινὴ
μας λογοτεχνία.

Καὶ εἶνε πολὺ εὐχάριστο ὅτι ἡ ξαναἐκδοσὴ τοῦ «Νου-
μᾶ» συνέπεσε μὲ τὴν ἀναγνώριση ἀπὸ τὸ ἐπίσημο Κρά-
τος τῆς τακτικῆς γλώσσας μας στὸ Δημοτικὸ σχολεῖο
καὶ σιγὰ σιγὰ καὶ στὶς ἄλλες ἀνώτερες τάξεις. Καὶ εἶνε
τιμὴ γιὰ σᾶς ποῦ κατορθώσατε μαζὺ μὲ τὸ μεγάλο μας
Ψυχάρη καὶ τοὺς ἄλλους ἀγωνιστὲς τῆς ἰδέας τὸν Πάλ-
λη, Παλαμᾶ, Ἐφταλιώτη, Βλαστό Ἰδα κ. ἄ. νὰ πάρῃ
ἡ Δημοτικὴ τὸ δρόμο ποῦ πῆρε.

Μὲ ἐχτίμηση.

Σ. ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥΣ
ἐφεδρὸς ἀνθυπολοχαγὸς

Καλαμπάκα 19 Γενάρη 1919.

Φίλε «Νουμᾶ»

Τὸ πρῶτο σου φύλλο διαβάζοντας ἔννοιωσα τὴ δι-
ψασμένη μου ψυχὴ νὰ ξαναζωντανεύῃ σάν νὰ δρῆκε
σαυτὸ τὸ φιλολογικὸ καὶ κοινωνιολογικὸ ἀθάνατο νερὸ
ποῦ καρτεροῦσε.

Γιαυτὸ τώρα, ποῦ σάν Προμηθεᾶ ποῦ θέλησε νὰ δι-
δάξῃ στοὺς ἀνθρώπους τὸ φῶς καὶ τὴν ἀλήθεια, μ' ἔρ-
ριξαν γιὰ δάσκαλο στὸν Καύκασο τῆς Πίνδου οἱ ἀρχον-
τάδες θεοὶ τοῦ Κόσμου, νοιώθω πῶς ὁ «Νουμᾶς» θὰ μοῦ
εἶνε τὸ βάλσαμο στὲς πίκρες μου καὶ πῶς στὰ οὐρλιά-
σματα τῶν λύκων μεσ' ἀπ' τὲς χιονισμένες χαράδρες
ποῦ θὰ μὲ θυμίζουσαν τὰ οὐρλιάσματα τῶσαν παθῶν καὶ
ἐγωϊσμῶν ποῦ κατέστρεψαν στὸν πεντάχρονο πόλεμο καὶ
καταστρέφουν κάθε πρόοδο τῆς ἀνθρωπότητος, αὐτὸς
θὰ μοῦ φέρῃ στὴ χιονισμένη Σιβηρία τῆς Πίνδου τὴν
ἐνθύμησιν, πῶς βρίσκονται κάτω στὸν Κόσμον ἀκόμα
ὑπεράνθρωποι ποῦ παλεύουν, νικοῦν καὶ σπάζουν τὶς
παλῆρες πλάκες ἀξίας τῶν ἐγωϊστῶν Φιλισταινῶν.

Μὲ πολλὴ μου ἀγάπη

Α. ΑΛΕΞ. δημοδιδάσκαλος

ΓΙΑ ΤΟΝ κ. Ε. ΡΟΠΑΛΙΔΗ

ΜΥΤΙΛΗΝΗ, 1 Φλεβάρη, 1919

Ἀξιότιμε κ. Ε. Ροπαλίδη

Στὸ φύλλο 5 (614) τοῦ «Νουμᾶ», διάβασα ὅσα
γράφεις γιὰ τὸ Φιλήντα καὶ σοῦ σφίγγω τὸ χέρι. Δὲν
πρόκειται γιὰ τὴν ἀναγνώριση τῆς ἀξίας του. Τὴν ἀ-
ξία τοῦ Φιλήντα τὴν ἀναγνωρίζουν ὅλοι, ἀκόμα κ' οἱ
φιλολογικοὶ λούστροι. Μὰ ὅποιος βγαίνει μὲ τὴν ὑπο-
γραφήν του στὴ δημοσιότητα καὶ ζουγραφίζει τὸ Φι-
λήντα ἀληθινὸν ὅπως εἶναι, κάνει παλληκαριά καὶ εἶ-
ναι παλληκάρι. Γιὰ τὴν παλληκαριά σου, ποῦ με συγ-
κίνησε, σοῦ γράφω αὐτὰ τὰ λόγια καὶ σοῦ στέλνω τὴ
ὀδισθεαυαίωση τῆς βαθιᾶς ἐχτίμησής μου.

Γεῖά σου

Θ. Α. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ

«Διευθυντὴς τοῦ Μυτιληνίου»

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ
ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ «ΤΥΠΟΣ»

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

'Αρχιτυπάρχης: ΗΛ. ΒΟΥΤΣΙΕΡΙΔΗΣ

= Γραφεία, Σοφοκλέους 'Αριστείδου =

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

'Εσπερικοῦ: Ἐτησίᾳ Δρ. 10.— Ἐξάμηνος Δρ. 6.—

'Εξοτερικοῦ: Φρ. 15. Φρ. 8.—

Ἐκαστον φύλλον λεπτά 25

Ἀγγελίαι καὶ διαφημίσεις διαχ. 2 ὁ στίχος.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΠΟΛΛΕΣ γνωστές Ἀθηναϊκὲς φυσιογνωμίες, ποὺ ἔλειψαν ἀρκετὸ καιρὸ τώρα ἀπὸ τὴν πόλιν μας, ξαναφανήκαν στοὺς δρόμους καὶ στὰ διάφορα κέντρα. Εἶναι οἱ πολιτικοὶ ἐξόριστοι ποὺ ἀρχίζουσε μπουλούκια μπουλούκια νὰ ξαναγαυρίζουν. Ἐχομε χρέος νὰ συχαροῦμε τὴν Κυβέρνηση γι' αὐτὴ τὴν «παλινόστηση» καὶ νὰ τῆς συστήσουμε νὰ γενικέψῃ τὸ μέτρο. Δὲν ταιριάζει σ' ἓνα ἐλεύθερο Κράτος, ὅπως θέλει νὰ δείχνεται τὸ δικό μας, νὰ ὑπάρχουν πολιτικοὶ ἐξόριστοι, μόνο καὶ μόνο γιατί ἀντιπολιτεύονται τὴν Κυβέρνηση. Ἡ ἐξακολούθηση τοῦ μέτρου αὐτοῦ, ποὺ τὸ δικαιολογοῦσε κάπως ὁ πόλεμος, θεωρεῖται καὶ εἶναι σήμερα μέτρα σκληριᾶς καὶ βαρβαρότητας—καὶ πρέπει, ἀκόμα καὶ μὲ κάθε κομματικὴ θυσία, νὰ σταματήσῃ. Μιλοῦμε σὰ γνήσιοι Βενιζελικοὶ ποὺ δὲ θέλουμε νὰ πέφτουνε στὴ ράχη ἐνὸς ἀνθρώπου ὅλα τὰ Ὑπουργικὰ σφάλματα. Οἱ συνυπουργοὶ τοῦ κ. Βενιζέλου πρέπει νὰ τὸ νιώσουν καλὰ αὐτὸ καὶ νὰ πάψουνε νὰ τὸν ἀντιπολιτεύονται.

ΜΑΣ ἦρθε κι ὁ Καρθαῖος μας ποὺ μᾶς ἔλειψε δυὸ περὶπου χρόνι, καὶ ἡ χάρᾱ μας εἶναι μεγάλη ποὺ ξαναβλέπουμε τὸν ἀκριβό μας φίλο, τὸν τίμιον ἀγωνιστὴ τῆς δημοτικῆς καὶ τὸν ἀκούραστο πνευματικὸ ἐργάτη. Ὁ Καρθαῖος, μὲ τὸν ἴσιον καὶ εἰλικρινῆ χαρακτήρα του, εἶναι μιὰ τιμὴ γιὰ τὴν κοινωνία μας, ὅπως εἶταν καὶ μιὰ τιμὴ γιὰ τὸ στράτο μας, καὶ κοῖμα, γιὰ τὸ στράτο μας κοῖμα, ποὺ ἡ γενικὴ καταιγίδα τὸν παράσυρε κι αὐτόν. Ὁ ἀσύγκριτος μεταφραστὴς τῆς «Μπαλλάντας τῆς Φυλακῆς τοῦ Ρίντιγγ» τοῦ Ὁσκάδ Οὐάιλντ ἔφερε μιὰ σειρὰ καινούργια τραγούδια του ποὺ θὰ δημοσιευτοῦν ὅλα στὸ «Νουμά».

ΕΧΑΡΗΚΑΜΕ ποὺ ἐπιτέλους ἡ Κυβέρνηση διέταξε τὴν ἀποφυλάκιση τοῦ κ. Πετσόπουλου, γιατί ὅσο ἐξακολουθοῦσε ἡ ἀδικαιολόγητη φυλάκισή του, τόσο ζημιωνότανε ἡ Κυβέρνηση στὴν κοινὴ συνείδηση. Τὰ βίαια μέτρα μιὰ ιδεολογία τὴν δυναμώνουν, ἀντὶ νὰ τὴ σβήσουν. Καιρὸς νὰ τὸ χωνέψουν πιά αὐτὸ οἱ Κυβερνήτες μας. Καιρὸς νὰ χωνέψουν καὶ τᾶλλο, πὼς ὅσο καταδιώκουν τὸ «Ριζοσπάστη», τόσο τοῦ αὐξάνουν τὴν κυκλοφορία του καὶ τόσο τὸν κάμνουν, ἔστω καὶ χωρὶς νὰ τὸ θέλει καὶ χωρὶς νὰ τὸ ἐπιζητεῖ, ὄργανο προσφιλέστατο τῶν ἀντιδραστικῶν. Αὐτὴ εἶναι ἡ πικρὴ ἀλήθεια καὶ τὴ γράφουμε ὡμὰ καὶ ἀπροκάλυπτα.

ΚΑΙ ὁ Γενικὸς Διοικητὴς Κοζάνης-Φλωρίνης κ. Ἰωάννης Ἡλιάκης, ἀκολουθώντας τὸ παράδειγμα τοῦ κ. Σταμάτη Σταματίου, ἔβγαλε κι αὐτὸς μιὰ προκήρυξη γραμμένη στὴ Δημοτικὴ, ποὺ ἀρχινάει ἔτσι ὁμορφα :

«Μὲ λύπη μου μεγάλῃ παρατηρῶ πὼς στὰ χωριά σας ὑπάρχουν ἀκόμη πολλοὶ ποὺ δὲν ἐκατάλαβαν τί θὰ εἴπῃ ἐλευθερία. Κι' ἐνῶ ἡ Ἑλλάδα ἦρθε καὶ ἐξέχασε τὸ παρελθόν καὶ σᾶς ὑποσχέθηκε πὼς θὰ σᾶς διοικήσῃ μὲ ἀμεροληψία καὶ ἰσότητα, πὼς θὰ σᾶς προστατεύσῃ τὴ ζωὴ σας, τὴν τιμὴ σας καὶ τὴν περιουσία σας, τὴν οἰκογένειά σας καὶ τὴ θρησκεία σας, ὑπάρχουν ἀκόμη πολλοὶ ποὺ δὲν ἐννοοῦν τὴν ἐλευθερία κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Κι' ἐνῶ δὲν κάνομε διάκριση ποῖος πιστεύει στὸ Χριστὸ ἢ τὸ Μουχαμέτ καὶ ἐνῶ δείχνομε μεγάλο φανατισμὸ νὰ ἐφαρμόσωμε τίς ἰδέες αὐτῆς καὶ τίς ἐφαρμόζομε, γιατί δὲν ἀφίνομε νὰ πειραχθῇ μηδὲ μιὰ τρίχα ἐνὸς Μουσουλμάνου, ὅπως τὸ κάνομε γιὰ ὅλες τίς φυλές, δὲν ἐκαταλάβετε ὅμως ὅλην τὴν καλοσύνην μας αὐτὴ. Δὲν ἐκαταλάβετε ἀκόμη πὼς αὐτὸ ποὺ κάνει ἡ Ἑλλάδα τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ποὺ στὴ Τουρκία σφάζουν ἐκατοντάδες χιλιάδων Χριστιανούς, ποὺ δὲν οὐδὲν τὴ Χριστιανικὴ τιμὴ καὶ τὴ Χριστιανικὴ θρησκεία, εἶναι μιὰ μεγάλῃ συγκατάβασις, εἶναι μιὰ μεγάλῃ καλοσύνη μας, γιατί τὸ Ἑλληνικὸ Κράτος εἶνε Κράτος πολιτισμένον καὶ φιλελεύθερον καὶ θὰ διοικήσῃ ἔτσι, γιατί αὐτὸ θέλει ὁ Θεὸς ποὺ προφήτης του εἶνε ὁ Μωάμεθ. Ἀλλὰ γιὰ νὰ διοικήσῃ μὲ ἰσότητα πρέπει νὰ τὸ ἀφήσουν ἡσυχῇ οἱ κακοί. πρέπει νὰ τὸ βοηθήσουν οἱ καλοὶ, γιὰ νὰ μὴ πάθουν καὶ αὐτοὶ ἀδικα μὲ τοὺς κακοὺς μαζί.»

Ἡ προκήρυξις ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Μουσουλμανικὸν λαὸν τῆς Κοζάνης καὶ τῶν Καϊλαριῶν καὶ εἶναι γραμμένη ὅλη μὲ τέτια γλώσσα καὶ μὲ τέτια εἰλικρίνεια. Ἐδῶ, στὴν παλιὰ Ἑλλάδα, ἐξακολουθοῦν νὰ γράφονται ἀκόμα τὰ ἐπίσημα χαρτιά σὲ γλώσσα ἀκατανόητη καὶ ἀνόητη καὶ νὰ πολεμιέται λυσσασμένα τὸ καινούργιον φῶς ποὺ ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἀναγέννησις ἄρχισε νὰ ρίχνει στὰ σκολεῖα.